

ANTE MURN

NEPONOVLJIV DOŽIVLJAJ LJEPOTE
(Davor Prpić, Čeznutljiva jutra, Senjsko književno ognjište, Senj, 1995.)

Ante Murn
Filozofski fakultet u Zadru
HR 23000 Zadar

UDK:886.2.09 Prpić, D.
Ur.: 1995-12-14

Već u prvoj pjesmi zbirke *Čeznutljiva jutra* nalazimo neke osobine Prpićeva pjesništva: ljepotu doživljenoga, buktinju ushita, jednostavnost izražavanja, gdje i stih postaje neopterećen, lepršav, kratak, često u naslućivanju nedorečenoga.

Prpićev zanos krajolikom - onim u kojem živi ili onim u kojem je kraće živio - pršti u stihovima i razliva se kao more, kao tajanstvena tišina uz njega, kao praskava jutra ili crvena podnoća s jednakom takvim podnebesjem, u kojima otajnost mora dotiče vinograde, masline, kamen, ljudi i njihovu dušu.

Pjesnikovo nemirno srce "poput čamca veliko" želi "zaploviti u daljine", kako to veli na jednom mjestu, dakle u nove ljepote, nova iznenađenja i nove spoznaje koje će ga obogatiti, osvježiti, učiniti boljim, većim, postojanjim, širih vidika i šire duše, shvatljivijim za svijet oko sebe i za svijet u sebi.

More, to čudo pred kojim se pjesnik neprestance isповijeda i opet isčuđava, pokreće sav njegov nutarnji svijet, izbacuje iz njega najbiranije riječi i najljepše poredbe koje osvajaju svojim bojama, nježnošću i snagom, jer u zanosu doživljavanja/promatranja oslobode se stege i šiknu pred čitatelja ne samo kao isповijedi nego i kao brižljivo slagan mozaik.

Prijateljevanje i život s morem u Prpićevim pjesmama dobiva golemu širinu iskaza radosti, smirenja i svjesnosti njegove snage "dok pjeva nečijoj sreći / i plače u nečijoj muci." Ponekad se čini da je pjesnik zatečen onim što vidi oko mora, pa imamo dojam kako ne može do kraja izreći ono što bukti u njemu, te više bilježi nego proživljava.

Drugi ciklus *Čeznutljive nesanice* okrenut je čovjekovoj intimi i traženjima, ispunjen aktualnim nervozama i suprotnostima. Ona koje nema prisutna je u čežnjama, još više u traženju nježnosti, mirisu njezina tijela. Čekanje rađa nemir, nemir razara mir i spokojstvo. Taj Prpićev nemir, ili tu trku za srećom, može zamijeniti smiraj, svakidašnju iscrpljenost zagrljaj, a posrtanje ljubav. Ona je potreba, bez nje je sve prazno, kao što je prazno bez sreće koja je ponekad neuhvatljiva i daleka, možda "između neba i mora, / između večeri i zora."

U našem svijetu "ljubavi nikada dosta / jer mržnje je tako mnogo" - krik je suvremena čovjeka, gorka spoznaja, da mržnja čovjeka razara i rastvara, onečovječe i onesposobljava pa mu ostaje samo jedan lijek - vjera koja "otvara vrata strpljenju", pruža ufanje, okrepljuje, a to se - prema pjesnikovu mišljenju - može riješiti formulom: "put oprosta - put do Boga." Jednostavno i nadasve teško.

"Gotovo pobožno / slušam / čujnu tišinu / Velebita", kaže pjesnik u jednoj od pjesama najdoživljenijeg ciklusa *Mirisna jutra Velebita*. Ova planina, sveta hrvatska planina, iznikla iz mora poput neke grdosije "plutajući u bezvremenu" Prpića opaja mirisom, ojačava ushićenjem, omamljuje svježinom, nježna i surova istodobno. Velebit je golemo prostranstvo tišine, otvorena školjka iz koje bruji glazba dubokih i tamnih vrtača, kamena i šuma, potoka i vijugavih cesta po kojima sve više caruju pustoš i tišina.

Zanos nesvakidašnjeg doživljaja pjesnik je osjetio na Velebitu: dotaknula ga je priroda, nadahnula planina, ojačala ljepota, ljepota velebitskog zrcala. Zato je i stih ovog ciklusa obgralen velebitskim ozračjem, teče slobodno i prprošno, razliva se uzdoljem i dotiče se svake travke, svake kapljice rose, svakog zastora jutarnje paučine.

Tako su se spojili čovjek i priroda: ona - velika, sigurna i postojana, on - malen, jadan i ovisan o svim njezinim raspoloženjima ili čudima.

Posljednji ciklus vraća pjesnika u svakodnevnost, u djetinjstvo i sjećanje na domaće ognjište, ali i u bolne trenutke izgubljenosti i samoće, lomova i sumnji, nedorečenosti. Unatoč svih nevolja i kriza - "vrijeme je mirenja", premda je priroda katkada "gluha na dozive i mahanja / na molitve..."

Čovjek je u Prpića određen za odlaske, skitnje, putovanja, susrete s iznenađenjima i nepoznatim, a jedina sigurnost je dom/djedovina. Uza sve to čovjek neprestano čeka: zoru, sunce, planine, ljubav, let u visine... Onkraj toga je stih, riječi koje izviru iz pjesnikovih doživljaja, stvarnih i nespoznatljivih, koji palucaju poput zvijezda nad morem, poput zvijezda nad Velebitom.

Stiha nikada dosta!